



Dossier de l'espectacle

TEATRE ROMEA
PEER GYNT
DE H. IBSEN
DIR. CALIXTO BIEITO

TEATRE MUNICIPAL

DIMARTS 5 DE DESEMBRE A LES 21H

NOVA FUNCIO: DIMECRES 6 DE DESEMBRE A LES 19H

TEMPORADA ALTA
Dpt. Premsa

Contacte MITJANS GIRONA: Eugènia Berga (premsa) / Silvia Pérez Aspiroz (coord.)
Tel. (34) 972 40 20 04 Fax (34) 972 40 00 19 e-mail: premsa@temporada-alta.net

Contacte MITJANS BARCELONA: [aportada](http://aportada.com) : Cristina Salvador / Maica Sáez
Tel. (34) 93 318 26 50 Fax (34) 93 317 05 63 e-mail: maica.saez@aportada.com

Teatre Romea *Peer Gynt*

FITXA ARTÍSTICA

Títol original :	Peer Gynt
Autor :	Henrik Ibsen
Traducció :	Joan Sellent i Anne-Lise Cloetta
Dramatúrgia:	Xavier Zuber
Direcció :	Calixto Bieito

Repartiment (*dramatis personae*):

Joel Joan	<i>PEER GYNT</i>
Roser Camí	<i>SOLVEIG</i>
Carles Canut	<i>SR. HAEGSTAD / HOME PRIM</i>
Javier Gamazo	<i>BAARD</i>
Miquel Gelabert	<i>TROND</i>
Dani Klamburg	<i>MADS MOEN</i>
Amparo Moreno	<i>KARI</i>
Victòria Pagès	<i>INGRID</i>
Mont Plans	<i>AASE</i>
Mingo Ràfols	<i>ASLAK / FONEDOR DE BOTONS</i>
Boris Ruiz	<i>REI DE DOVRE</i>
Ana Salazar	<i>ANITRA</i>
Lluís Villanueva	<i>GUTTORM / DONA DE VERD</i>

Escenografia:	Alfons Flores
Il·luminació:	Xavi Clot (A.A.I.)
Vestuari:	Mercè Paloma
Música Original	Ermetikka (Marc Álvarez/Javier Gamazo)
Banda sonora:	Òscar Roig, Javi Gamazo, Dani Klamburg Marc Álvarez
Dissenyador So	Jordi Ballbé Albert Ballbé
Caracterització:	Samuel Fernández
Adjunt de direcció:	Josep Galindo

Una coproducció internacional de Teatre Romea, Festival Internacional de Bergen, 30 Festival de Barcelona Grec 06 i Ajuntament de Viladecans

Teatre Romea *Peer Gynt*

SINOPSIS

Peer Gynt es un provincià bocamoll i fatxenda que fa un viatge d' autoafirmació i descobriment.

Aquesta obra és una mirada àcida al provincianisme, a l'estretor de mires de les petites comunitats o nacions, al mateix temps que un reflex de la lluita de l'ésser humà entre les nostres bondats (heretades d'una cultura judeocristiana) i els nostres egoismes i les nostres passions més amagades , entre la profunditat de l'home i la seva part d'animal o "troll", sobre com intentem escapar de les nostres passions més primàries i de l' infern dels nostres instints.

Teatre Romea *Peer Gynt*

NOTES DEL DIRECTOR

Peer Gynt va ser escrit sense una voluntat clara de portar-lo a escena. Fet que va concedir Ibsen una tremenda llibertat al moment de l'escriptura de la peça. No només es va moure lliurement entre el temps i l'espai, sinó que va ignorar altres fronteres, les fronteres entre la realitat i la fantasia, entre la consciència i l'inconscient. Des d'aquest punt de vista, la vida de Peer a l'última hora de l'obra es reflecteix a un mirall distorsionat, l'escena de l'acte tercer (l'escena del casament i després l'escena amb els trolls) és com el somni d'un jove borratxo debatint-se entre la seva luxúria i la seva consciència. Presentar un *Peer Gynt* purament realista seria reduir-lo a una obra bondadosa i pesada, a una confusa pantomima amb un estrany final, la major part del temps incompreensible.

Crec que Ibsen, com pocs dels seus contemporanis, va entendre el poder de l'inconscient, la veritat que s'amaga darrere dels somnis i els malsons. Tot i que, quan la va escriure es va veure simplement com una sàtira. És cert que n'hi ha quelcom d'això. No deixa de ser també *Peer Gynt* una mirada àcida sobre el provincianisme i els seus límits. Sobre l'estretor de mires de les petites comunitats o nacions. Però el tema de la peça traspasa aquests líndars i navega en les aigües del desconegut. Els trolls no són només follets del bosc, sinó més aviat, com alguns crítics han reconegut, representen la força de la maldat de la Naturalesa... els poders del mal, amagats a l'ànima humana, que poden de vegades ocultar la seva voluntat i dominar les seves accions. Poders que ens fan tenir por de nosaltres mateixos. Sobre això és sobre el que tracta *Peer Gynt*: la batalla entre les nostres bondats (heretades d'una cultura judeocristiana) i les postres més amagades passions i el nostre egoisme, entre la profunditat de l'home i el seu animal, o "troll". Sobre com intentem escapar de les nostres passions més primàries, de l'infern dels instints.

Teatre Romea *Peer Gynt*

NOTES DEL DIRECTOR

En paraules d'Ibsen: *“Tot el que he escrit (a Peer Gynt) està minuciosament connectat amb allò que he viscut, inclús són experiències personals. Aquesta feina ha estat per a mi un procés d’alliberament espiritual i catarsis; cada home comparteix la responsabilitat i la culpa de la societat i la realitat a la qual pertany.”* i *“Viure és lluitar contra els “trolls” al cor i a l’ànima. Escriure és jutjar-se un mateix.”*

Davant la immensitat d’aquesta peça (no oblidem que conté quaranta escenes i més de cent personatges), hom no té més remei que intentar un exercici d’imaginació i llibertat. No en va aquests són temes de l’obra.

Calixto Bieito

Teatre Romea *Peer Gynt*

SOBRE PEER GYNT

Cuando ser uno mismo no es suficiente

Notas sobre *Peer Gynt*

Por Xavier Zuber, dramaturgo

¿Por qué una compañía de teatro catalana se pone a trabajar con un texto como *Peer Gynt*, de Henrik Ibsen? ¿Para tener una visión foránea de este monumento noruego? ¿Para enfrentar la pasión hispana a la fantasía noruega? Ninguna de estas razones es relevante. Ibsen escribió *Peer Gynt* en Italia y lo hizo así porque estaba creando un texto sobre su país y sobre sus gentes. Pero en la obra también está el tema de la emigración, el tema de “abandonar lo conocido por lo que se desconoce” para descubrir aquello que falta. El propio Ibsen calificó su obra de “poema dramático”, como si fuera un cuento barroco acerca de la condición humana, como *La vida es sueño* de Calderón. Los largos monólogos insisten en el hecho de que Peer viaja para alejarse de su contexto habitual viviendo en los extremos opuestos. El “poema dramático” es al mismo tiempo un viaje dramático que conduce a la “iluminación” de la frase clave de la obra “Se tu mismo”.

En una carta a Peter Hansen en 1870, Ibsen dice que Peer es “como él mismo en su juventud” y que el carácter de Aase, la madre de Peer, es en parte un retrato de su madre. Pero a medida que transcurre el poema es algo más que biográfico: los personajes de la boda de Hågstad, los del mundo de los *trolls* (seres fantásticos del bosque), los de las escenas de África y los de las escenas finales del regreso al hogar son el resultado de una fascinante recopilación de las teorías políticas, satíricas y filosóficas del siglo XIX. Todos ellos describen una “condición humana” noruega (¿?) entre las convenciones sociales y la libertad personal del individuo. Peer, como los personajes anteriores de Segismundo, Hamlet o Fausto, se inserta en la tradición de los grandes oradores e intérpretes del Teatro. Como ellos, es un creador de paisajes dramáticos, un viajero de las “fantasías internas” humanas y un gran manipulador de la mente del público.

El poder retórico de los parlamentos de Peer, su habilidad para contar historias, recuerda la gran tradición de los “narradores de historias”, como se les conoce no sólo en Noruega, sino también en España y en otros países del mundo. Los cuentos y las historias del folclore noruego eran muy importantes para Ibsen: “...el per-

sonaje principal es uno de esos sujetos medio míticos y fantásticos sacados del pasado reciente del pueblo noruego.” Esta frase es una acotación dramática. Peer no sólo es un personaje puramente romántico o fantástico, como tampoco lo son los personajes que lo rodean. Los *trolls*, el fundidor de botones, el pasajero, etc. son personajes transformados y modernizados. ¿Acaso los *trolls* no hablan y se comportan como los borrachos de la boda de Hågstad? ¿El fundidor de botones no habla como si fuera un funcionario, y el demonio como si fuera un turista burgués? Peer Gynt descubre una nueva concepción del teatro. El tema del “narrador de historias” es la base para una nueva idea sobre la interpretación dramática. La escena primera entre Aase y Peer lo muestra directamente: Peer quiere convencer a su madre, Aase, de que no ha podido cazar a causa de un espectacular accidente, contándole la historia fantástica de Gudbrand Glesne. La madre reacciona de una forma bastante tradicional, enfadada y lamentándose. Las respuestas de Peer están marcadas por la improvisación mental y el énfasis físico. Ibsen crea aquí la idea de una nueva dramaturgia. El “poema dramático” transforma el tiempo y el espacio mediante el ritmo del verso, de forma que no hay distancia entre los actores y el público, de forma que la imaginación pueda viajar más allá de la realidad escénica.

La carta de Ibsen al compositor Edgard Grieg muestra hasta que punto era importante esta idea. La música tenía que mejorar el texto, tenía que sostener la fuerza, el ritmo del poema, especialmente en los monólogos de Peer: “Quiero” que sean tratados de un modo “melodramático o como si fueran recitados”. Ibsen pidió a Grieg una importante contribución: danzas, canciones, oberturas, fondo atmosférico, etc. Hoy en día conocemos esta música como las “Suites Peer Gynt”. La idea de Ibsen sobre el uso dramático de la música era que influyera en el modo en que el público experimentase su *Peer Gynt*. Como los grandes compositores del siglo XIX Richard Wagner o Hector Berilios, Ibsen inventó su propia estética como dramaturgo para la interpretación de su poema dramático Peer Gynt.

La forma en que Peer transforma el mundo en su imaginación, contra todo lo demás, es uno de los grandes conflictos de la obra. Los demás tienen que soportar las consecuencias de su gran ego, el cual se conduce por vanidad y por una especie de cobardía. Peer teme el pasado. Prefiere creer las proféticas palabras de su padre, lo que le dijo cuando era niño: que su inteligencia era superior que las de los príncipes de Dinamarca. Intenta conseguir que su destino sea llegar a Emperador – en vano. Sus actos no son más que una gran huida de los problemas y

las responsabilidades que debería haber asumido: ayudar a su madre, casarse con Ingrid y levantar de nuevo la familia Gynt. No haberlo hecho es la maldición de Peer.

El drama intenta definir los pensamientos que han llevado a esta crisis... y muestra a nivel literario la genealogía de la vida de un artista (¿la de Ibsen?), - como el Don Quijote de Cervantes- es el “alter ego” de Ibsen, Peer, el que aquí nos habla. La existencia de Peer es el renacimiento de una nueva vida a través de la fuerza de sus invenciones y de sus reflexiones. Sólo al final de su viaje acepta que la vida tiene altibajos y que no puede regirse por un simple “se tu mismo”, como dice el padre Troll. Es decir, si aceptas y respetas lo que está a tu alrededor, te animará a participar y a compartir tus riquezas y tus penas con los que te importan.

Corresponde a una mujer aportar a la obra y a Peer un contrapunto. Es la parte de Solveig. Ella es como un satélite, como un ángel caído que se cruza en el camino de Peer. El nombre es una señal de su destino: Solveig significa en noruego “camino del sol”. Ella aparece como un pájaro herido, alguien a quien sólo le importan las pequeñas cosas de la vida. No pertenece a la comunidad de Hågstad. Es una extranjera para ellos. Vive entre la gente aceptando regalos caritativos por sus canciones y su música y evitando cualquier contacto hasta que Peer aparece en su vida. Él es el extraño que ella estaba esperando. Al ver a Peer ella sabe inmediatamente todo sobre él. El resto podría ser un romance, pero Peer está demasiado ocupado para escuchar lo que ella podría decirle. Él huye como de costumbre. Pero ese satélite se situará cada vez más en el centro del universo de Peer, como el sol, que siempre está ahí, unas veces visible y otras no. Ella será ese ser especial, la que lo quiera hasta el final.

El poema de Ibsen recuerda la gran novela de Max Frischs, *Yo no soy Stiller*, en a que el protagonista niega su pasado y con ello, su existencia. Sólo paso a paso se enfrenta al hecho de que la realidad no permite semejante actitud y la última parte de su camino tiene que ver con la prueba cada vez más evidente de que es el hombre que siempre ha sido. Al fin y al cabo, Peer Gynt es el opuesto de Hamlet o del Platonov de Chéjov. Él no tiene miedo de sus sueños ni teme su futuro. Como Quijote, él es uno de los protagonistas de nuestra tradición literaria que cree en el poder de las historias y de las narraciones para sobrellevar la realidad, incluso aunque sea un poco egoísta.

Xavier Zuber (Barcelona, Abril 2006)

Teatre Romea *Peer Gynt*

SOBRE CALIXTO BIEITO

Director artístic del Teatre Romea de Barcelona, és el director escènic espanyol amb més projecció internacional. Sentit de l'espectacle i una visió nova sobre els clàssics són els elements que defineixen l'estil de les seves posades en escena.

Els seus primers treballs teatrals inclouen títols com *El rei Joan*, de Shakespeare, presentada al festival de Dijon (França) el 1995; *Anfitrión*, de Molière; *Pierrot Lunaire*, adaptació teatral de l'obra de Schoenberg; *Company*, de Stephen Sondheim (aquests tres últims títols amb el Teatre Lliure); *Galileo Galilei*, de Brecht; *La tempesta*, de Shakespeare; i *La casa de Bernarda Alba*, de García Lorca. El 1997, la seva adaptació de la sarsuela *La verbena de la Paloma* obtingué gran èxit al Festival d'Edinburg i suposà una revolució dels patrons estètics d'aquest gènere. La següent aproximació al gènere líric, *El barberillo de Lavapiés*, no ha deixat de reposar-se des de l'estrena al Teatro de la Zarzuela de Madrid el 1998 i es veurà novament el febrer de 2006. Les posades en escena de Bieito també han estat molt aplaudides al circuit operístic internacional. El 1999 va estrenar al Festival de Peralada *Carmen*, de Bizet, exhibida posteriorment a Holanda, a Irlanda i a Bèlgica. El 2000, *Un ballo in maschera*, de Verdi, presentada al Gran Teatre del Liceu de Barcelona i posteriorment a Copenhagen i a Londres, on la crítica assenyala a Bieito com el director del moment a Anglaterra; i *Cosí fan tutte*, de Mozart, estrenada a l'Òpera Nacional de Gal·les (Cardiff, Regne Unit) i reposada el 2002. El 2001, *Don Giovanni*, de Mozart, estrenada també a Londres i a l'Òpera de Hannover (Alemanya) i al Gran Teatre del Liceu el 2002, any en què presenta també *Die fledermaus (La ratapinyada)*, de J. Strauss, a Cardiff i amb gira posterior per tot el Regne Unit. El 2003 presentà *Il Trovatore* (reposada a Edinburg el 2004) i *La Traviata*, de Verdi, ambdues produccions estrenades a l'Òpera de Hannover, i *Manon* a l'Òpera de Frankfurt. El 2004 va estrenar a la Komische Oper de Berlín, *Die Entführung aus dem serail (El rapte del serrall)*, de Mozart (reposada el 2005). El 2005 ha presentat *Macbeth*, de Verdi, a Frankfurt, una fusió de *Cavalleria rusticana*, de Mascagni - *I pagliacci*, de Leoncavallo, a Hannover; i *Madam Butterfly*, de Puccini, a Berlín.

A Bieito també se'l pot considerar ambaixador d'excepció dels grans dramaturgs espanyols, amb muntatges com *Life is a Dream (La vida es sueño)*, de Calderón,

presentat al 1998 a la seva versió anglesa al Festival d'Edinburg, al Barbican Theatre de Londres i al BAM de Nova York amb crítiques molt elogioses (i que posteriorment, al 1999 i 2000, van veure més de 100.000 espectadors de tota l'Estat espanyol en una coproducció de la Compañía Nacional de Teatro Clásico i el Teatre Romea); *Barbaric Comedies (Comedias bárbaras)*, de Valle-Inclán, estrenada el 2000 al Festival d'Edinburg, a l' Abbey Theatre de Dublín, que fou distingit amb els premis al millor director, millor il·luminació i millor escenografia atorgats per The Irish Times-ESB Theatre Awards 2000; o *La Celestina*, en anglès, per al Festival d' Edinburg de 2004.

Altres posades en escena amb gran repercussió internacional han estat *Macbeth*, de Shakespeare, estrenada en alemany amb gran èxit al 2001 al Festival de Salzburg i a la Münchner Kammerspiele i posteriorment, en la seva versió amb la Companyia del Teatre Romea de Barcelona, amb una gran gira que va finalitzar les seves representacions al festival BITE 2003 al Barbican Theatre de Londres. *La ópera de cuatro cuartos*, de Brecht/Weill, una coproducció del Festival d'Estiu GREC'02 de Barcelona, Salamanca capital europea de la cultura 2002, Teatro Cuyás de Gran Canària i Focus, es representà també al Festival de Otoño de Madrid. La gira internacional va incloure França (al desembre de 2003 al MC'93 de Bobigny, París, i al gener de 2004 a Le Maillon a Estrasburg) i a Alemanya (Festival del Ruhr, maig de 2004). *Hamlet*, de Shakespeare, una producció del Festival Internacional d' Edinburg 2003 i el Birmingham Repertory Theatre que a la seva estrena a Edinburg aconseguí rècords de taquilla i pel qual Calixto Bieito va rebre el premi Herald Archangel al millor artista del Festival.

Les darreres estrenes de Bieito han estat *El rei Lear*, amb la Companyia del Teatre Romea, estrenada al Festival Grec el 2004 i amb gira per tot l'Estat espanyol incloent-hi el Festival de Otoño de Madrid (premi Ercilla 2005 al millor espectacle); i l'òpera *Wozzeck*, d'Alban Berg, estrenada al desembre de 2005 al Gran Teatre del Liceu de Barcelona. Actualment, Calixto Bieito prepara, entre d'altres projectes, *Peer Gynt*, de Henrik Ibsen, l'estrena mundial de la qual tindrà lloc al maig de 2006 al Festival Internacional de Bergen (Noruega), una adaptació de la novel·la de Michel Houellebecq *Plataforma* que s'estrenarà al Festival d' Edinburg l'agost de 2006 i l'òpera de Verdi *Don Carlo* que s'estrena al Teatre de Basilea (Suïssa) al novembre de 2006.

Teatre Romea *Peer Gynt*

COMPANYIA TEATRE ROMEA

Sota la direcció artística de Calixto Bieito, la **Companyia Teatre Romea** -amb seu al Teatre Romea de Barcelona, teatre gestionat per Focus des de 1999- s'ha consolidat pel rigor interpretatiu dels seus treballs i pel seu compromís amb la innovació i el risc. Els seus actors habituals –Carles Canut, Mingo Ràfols, Boris Ruiz, Roser Camí, Victòria Pagès, Dani Klamburg, Miquel Gelabert, entre d'altres- es poden considerar a la primera línia del teatre català amb una trajectòria avalada per molts premis i aclamada pel públic i la crítica internacionals que han fet possible la sempre arriscada aventura de constituir una companyia estable, un dels pocs casos de tot l'Estat espanyol de la actualitat.

Entre els muntatges més significatius – sempre dins l'actual etapa del Teatre Romea de Barcelona- destaquen **La Presa**, de Conor McPherson (temporada 1999/2000), dirigida per Manel Dueso (premi de la Crítica Teatral de Barcelona a la Millor direcció i a la Millor interpretació a Boris Ruiz); **Tots eren fills meus**, d'Arthur Miller (temporada 1999/2000), amb direcció de Ferran Madico (premi de la Crítica Teatral de Barcelona a la Millor interpretació a Roser Camí); **La vida es sueño**, de Calderón de la Barca (temporada 1999/2000), amb direcció de Calixto Bieito (premi de la Crítica Teatral de Barcelona al Millor Espectacle i a la Millor Interpretació a Boris Ruiz; premis Butaca al millor Muntatge teatral, Escenografia i Il·luminació premi de l' Asociación de Directores de España a la Millor Direcció; premi Ercilla a la Millor Creació Dramàtica; premi Teatre BCN a la Millor Obra); **Woyzeck**, de Georg Büchner (temporada 2001/2002), amb direcció de Àlex Rigola; **Macbeth**, de William Shakespeare (temporada 2001/2002), dirigit per Calixto Bieito; **La ópera de cuatro cuartos**, de Brecht / Weill, també amb direcció de Bieito; **Celobert (Skylight)**, de David Hare, amb direcció de Ferran Madico i protagonitzat per Josep Maria Pou, Roser Camí i David Janer (Premi Teatre BCN a la Millor obra i al Millor actor per a Josep Maria Pou, Esta producció ha estat guardonada amb el premi Teatre BCN a la Millor Obra, Josep Maria Pou a rebut els següents guardons per a la seva interpretació, premi TeatreBCN, el premi Millors de año del Teatro Metropol de Tarragona, premi ARC i el premi Nacional de Teatre 2004 de la Generalitat de Catalunya per *Celobert* i *Bartleby, l'escribent*

Mestres antics, de Thomas Bernhard, dirigida per Xavier Albertí i interpretada per Carles Canut, Boris Ruiz i Mingo Ràfols, la versió en castellà es va veure al Centro Dramático Nacional, després d'una extrahordinària gira per Espanya i Catalunya. Aquesta producció ha estat convidada al XVI Festival Internacional de Teatro de Caracas a Veneçuela - FITC 2006 i ha rebut el premi de les Arts Escèniques 2005 de la Generalitat Valenciana al millor espectacle no valencià **Homenatge a Catalunya**, basat en la novel·la de George Orwell, amb direcció de Josep Galindo; **El rey Lear** amb direcció de Calixto Bieito, estrenat a Barcelona dins del Festival Grec 2004 i amb una llarga gira per tot l'Estat espanyol incloent el Festival de Otoño de Madrid, Angels Bassas va rebre el premi Max a la millor actriu de repartiment i Josep Maria Pou el Fotogramas de Plata 2004, l'Ercilla i el millor de l'any del Metropol de Tarragona, el Ercilla pel seu paper protagonista a la versió castellana i **El rey Lear**, premi Ercilla 2005 al Millor espectacle.

La companyia Teatre Romea ha presentat al Festival Grec i en gira per tota Espanya, **Celebració (Festen)** (basat en la pel·lícula "dogma" del mateix títol) amb direcció de Josep Galindo, que va ser candidat al Premi Max 2005 al Millor espectacle.

El Teatre Romea ha rebut el premi a la Millor programació de teatre de Espanta de la Fira Internacional de Teatre d'Osca 2005.

Els actors de la Companyia Teatre Romea han estat aclamats pel públic i la crítica dels teatres i festivals internacionals als que han estat convidats: el Barbican Theatre de Londres amb *Macbeth*, al MC93 Bobigny de París, Le Maillon d'Estrasburg i el Festival de Ruhr amb *La ópera de cuatro cuartos*, a la Royal Shakespeare Company on van ser convidats amb Calixto Bieito a impartir unes classes magistrals, al West Yorkshire Playhouse de Leeds, el Festival Le Standard idéal de París i la Northern Stage de Newcastle amb *Homenatge a Catalunya* o al Festival Internacional de Caracas 2006 amb *Mestres antics*.